

Consell Insular
de Formentera

III Forum Posidonia Project

Formentera

Programació | Programación | Program

2019

Programació III Forum Posidonia Project

Edita i publica: Consell Insular de Formentera
Octubre 2019

Dipòsit legal: DL F 66-2019

Índex | Índice | Index

III Forum Posidonia Project

10, 11 i 12 d'octubre 2019

Informació i programa en català: [pàgina 2](#)

III Forum Posidonia Project

10, 11 y 12 de octubre 2019

Información y programa en castellano: [página 13](#)

III Forum Posidonia Project

October 10, 11 and 12, 2019

Information and program in English: [page 25](#)

Introducció al

III Forum Posidonia Project

Com ja sabeu, l'any 2017, Any Internacional del Turisme Sostenible, va ser per a nosaltres de vital importància aconseguir traslladar la necessitat de protegir els nostres recursos naturals i, sobretot, el més important, la posidònia oceànica, com a baula principal per a mantenir la nostra natura, les platges i els fons marins, entre d'altres bens naturals. Per això, va néixer la iniciativa **Save Posidonia Project**.

Gràcies a les generoses aportacions de particulars i empreses, l'any 2017 s'apadrinaren 132.000 m² de posidònia i se subvencionaren 2 projectes, IMEDEA i GEN_GOB, relacionats amb la protecció de la posidònia. A més de l'oportunitat que suposà aquest projecte des del punt de promoció turística per a poder conscienciar i traslladar nacionalment i internacional la necessitat de protegir els nostres recursos culturals i naturals.

Aquest any 2019, aprofitant el 20 è aniversari de la Declaració de Patrimoni de la Humanitat per la UNESCO de la posidònia de Formentera, continuam amb el projecte. Com a culminació, l'11 d'octubre celebrem el **Fòrum Posidònia Project** amb taules rodones sobre la sostenibilitat i la protecció dels recursos naturals, amb la participació sobretot del nostre teixit empresarial junt amb ONG per a poder analitzar les conclusions dels fòrums dels anys anteriors i treballar conjuntament en la línia de la sostenibilitat.

Després del Fòrum Posidònia Project 2017 i dels reptes que se'n derivaren, replantejam el Fòrum 2019 des del punt de vista de la innovació, tot tenint en compte les noves implementacions de projectes i iniciatives dutes a terme a l'illa que ens han d'ajudar a seguir treballant cada dia **per una Formentera turística, sostenible i innovadora**, emparada en el seu recurs més preuat, la posidònia, i tota la resta de recursos que han de garantir una illa sostenible en els seus tres pilars: mediambiental, sociocultural i econòmic.

Hem comptat amb la col·laboració i propostes del teixit associatiu de l'illa per tal de poder incloure-les en el debat de les diferents taules de feina i, d'aquesta manera, enriquir-lo i poder concloure en **un document conjunt de propostes que ens ajudin a treballar en un futur més verd, més sostenible i equilibrat** que garanteixi la perdurabilitat econòmica i sobretot la nostra qualitat de vida i la de generacions futures.

Sota el
blau
Formentera
hi ha el
verd
posidònia

Entre tots podem conservar-la. Apadrina-la a:

www.saveposidoniaproject.org

Què és el turisme sostenible?

L'Organització Mundial de Turisme (OMT) defineix **turisme sostenible** com: “el turisme que té totalment en compte les repercussions actuals i futures, econòmiques, socials i mediambientals per satisfer les necessitats dels visitants, de la indústria, de l'entorn i de les comunitats amfitriones”.

El desenvolupament turístic ha de ser una balança que promogui l'ús apropiat dels recursos naturals i culturals, la millora de la qualitat de vida de les Comunitats Locals i l'èxit econòmic de l'activitat, i contribuir al desenvolupament del territori i, per tant, de les persones que hi viuen. Avui dia, la **sostenibilitat** ja no respon a un requeriment de la demanda, si no a una condició obligatòria per poder competir de manera reeixida ara i en el futur.

Què és el Save Posidonia Project?

Save Posidonia Project és un projecte pioner en el mar Mediterrani occidental que neix del desig del Consell Insular de l'illa de Formentera (Illes Balears) de promocionar el turisme sostenible i llançar un pla d'acció per recaptar fons que aniran destinats, exclusivament, a la conservació de la planta marina Posidonia oceanica. L'objectiu és conscienciar sobre la vital importància de la posidònia a Formentera en el present i, sobretot, per a les generacions futures.

Per als qui vulgueu participar activament al projecte, us convidam a posar el vostre granet d'arena. La col·laboració és tan senzilla com apadrinar metres quadrats de posidònia a través de la web: www.saveposidoniaproject.org o contactant amb nosaltres directament. Tot allò recaptat va dedicat exclusivament a subvencionar **projectes relacionats amb la sostenibilitat i la posidònia**.

El projecte ha estat un èxit i des del 2017 hem aconseguit ser exemple per a la resta de les illes mediterrànies que ara comencen a organitzar iniciatives similars, per això hem d'aconseguir entre totes i tots que continuï essent un èxit i que sigui Formentera qui segueixi encapçalant **el camí cap a la sostenibilitat**.

Programa 11 d'octubre

9.00 h. OBERTURA DE PORTES

9.30 h. INAUGURACIÓ OFICIAL. Signatura de la Declaració de Formentera

9.45 h. Conclusions Grups de Treball. Full de Ruta Formentera 2021

10.00 h. PONÈNCIES (Durada de cada ponència: uns 15 minuts)

Manu San Félix. Biòleg marí explorador de National Geographic

Oscar Esparza. WWF Espanya.

Les àrees marines protegides en l'economia blava

Antonio López de Ávila. Tourism Data Driven Solutions (TDDS).

Data Analytics i la Sostenibilitat: No parlis d'estratègia verda, demostra-la amb dades

Irene Díez. ECOALF. Skype. ECOALF: Because there is no planet B

11.15 h. PAUSA - CAFÈ

11.45 h. PONÈNCIES (Durada de cada ponència: uns 15 minuts)

Sergio Ruiz Halpern. Save The Med.

Conservació i regeneració marina; un assumpte de tots

Coralia Pino. Institut Tecnològic Hoteler (ITH).

Sostenibilitat, clau de competitivitat en el sector turístic Balear

12.45 h. TAULA RODONA DE TURISME (Durada 1 h).

La sostenibilitat com a pilar de la competitivitat turística

Amb en **Francesc Mauri** com a moderador i la participació de:

Alejandra Ferrer. Presidenta del Consell Insular de Formentera

Vicent Tur. President de l'Associació Hotelera de Formentera

Coralia Pino. Institut Tecnològic Hoteler

Antonio López de Ávila. Tourism Data Driven Solutions

Maria Segovia. Responsable de Qualitat i Mediambient d'Insotel

PAUSA: 14.00-15.30h

15.30 h. PONÈNCIES (Durada de cada ponència: uns 15 minuts)

David March. Exeter University. *El Big Data del mar: Monitorització electrònica del fondeig d'embarcacions a Formentera*

Rosa Chávarri. ECOEMBES. *Upcycling The Oceans*

Presentació dels resultats dels projectes apadrinats en 2017

16.15 h TAULA RODONA DE MEDI AMBIENT (Durada 1 h).

La petjada de carboni. Mesurem l'impacte que ocasionem?
Amb en **Carmelo Convalia** com a moderador i la participació de:

Antonio J. Sanz. Conseller de Medi Ambient del Consell Insular

Rosa Chávarri. Ecoembes

Óscar Esparza. WWF

Sergio Ruiz Halpern. Save The Med

Sandra Benbeniste. Ibiza Preservation Foundation

17.15 h TANCAMENT DEL FÒRUM

18.00 h Inici de la projecció de documentals.

Programa 12 d'octubre

9.00 h. SORTIDA del transfer desde Sant Francesc cap a S'Estufador. Punt de trobada al pàrquing de Sa Senieta (Eroski)

9.30 h. CLEAN UP. Neteja de la platja a S'Estufador.

12.00 h. SORTIDA del transfer desde a S'Estufador cap a La Savina.

12.30 h. SORTIDA EN BARCA per visitar les praderies de Posidònia Cortesia de la naviliera Trasmapi. Cost de l'activitat 10 € per persona que es destinaran íntegrament a apadrinar posidònia.

Els nostres experts

Oscar Esparza.

Doctor en biologia per la Universitat de Múrcia. Des de fa més de 15 anys treballa en reserves marines, pesca artesanal i gestió d'Espais protegits. El 2011 s'incorpora al programa d'Oceans de WWF, sent des de llavors el coordinador d'Àrees Marines Protegides de WWF Espanya, des d'on treballa per augmentar la superfície marina protegida i millor la gestió de les aigües marines espanyoles.

Antonio López de Ávila.

Co-Founder & CEO de Tourism Data Driven Solutions (TDDS), Ex-President de SEGITTUR i professor d'Innovation Management a l'IE Business School. Va fundar el projecte de Destinacions Turístiques Intel·ligents a Espanya, basat en 5 Eixos: Sostenibilitat, Accessibilitat, Innovació, Tecnologia i Governança. Aquest model va ser ratificat per l'Organització Mundial del Turisme i actualment es part fonamental de la seva agenda de prioritats.

Irene Díez.

Llicenciada en Ciències Ambientals, ha estat sempre vinculada a la gestió de projectes en l'educació, la investigació i el desenvolupament rural. Actualment dirigeix la Fundació Ecoalf des d'on coordina el projecte Upcycling THE OCEANS, una aventura sense precedents per ajudar a netejar els oceans en col·laboració amb els pescadors. Una iniciativa pionera que té com a objectiu final transformar les escombraries marines en productes tèxtils sostenibles.

Sergio Ruiz Halpern.

Doctor en biologia per la UIB, especialitzat en biogeoquímica marina, avaluant fluxos de carbó entre diversos compartiments d'ecosistema. Després de passar uns anys Investigant a Austràlia, la seva tasca actual a Balears se centra en la conservació i regeneració de la mar balear a través de l'activació de la comunitat i activitats de recerca i divulgació a través de super treball en la fundació Save The Med.

Coralía Pino.

Tècnica en Empreses i Activitats Turístiques per l'Escola Superior d'Hostaleria i Turisme de Madrid, ha cursat el Programa Superior de Direcció d'Empreses Turístiques de l'Institut d'Empresa. És l'actual Responsable de l'Àrea d'Eficiència Energètica i Sostenibilitat i l'Àrea de Formació de l'Institut Tecnològic Hoteler de la Confederació Espanyola d'hotels i allotjaments turístics i Membre del Consell Científic de l'Institut de Turisme Responsable.

David March.

Doctor en ecologia marina, és investigador del Centre d'Ecologia i Conservació de la Universitat d'Exeter. Amb un caràcter multidisciplinari, analitza la distribució espacial de les espècies marines i les activitats marítimes. Actualment coordina un projecte europeu de monitoratge electrònic per a donar suport a la planificació espacial marina.

Rosa Chávarri.

Enginyera Forestal. És la responsable de Ucpycling the Oceans per part del portal Ecoembes, una organització mediambiental, que treballa coordinant el reciclatge dels residus d'envasos domèstics que es dipositen al contenidor groc i blau.

Francesc Mauri.

Amb més de 34 anys de professió, col·labora en diversos mitjans i presenta la informació del temps al Telenotícies Vespre i també a Catalunya Ràdio i Catalunya Informació. Director i presentador del programa MeteoMauri. Autor de 4 llibres sobre meteorologia. Premi 2014 al millor professional de ràdio a Catalunya.

Sandra Benbeniste.

Es directora d'Eivissa Preservation Foundation i coordina els projectes i aliances recolzats per la Fundació. Ha treballat en programes de desenvolupament sostenible en diverses fundacions i en Nacions Unides

Patricio Azcárate

Llicenciat en Biologia, MBA i Màster en Biotecnologia. Compta amb més de 15 anys d'experiència en el camp de la investigació científica i el sector turístic. Responsable de la gestió de l'Institut de Turisme Responsable durant els últims 5 anys, coordinant l'estratègia dels projectes de la Biosfera a nivell internacional.

Manu San Félix

Biòleg marí explorador de National Geographic, porta uns 30 anys treballant per a conservar la Mediterrània, denunciant la situació del mar. Un dels seus últims treballs és l'elaboració del documental *Salvem el nostre Mediterrani*.

Projectes guanyadors 2017

IMEDEA.

Entre emissaris i embarcacions: Com afecten les activitats humanes directes a les praderies de Posidonia oceanica al Antropocè (ANTROPOSI).

El canvi climàtic, amb l'augment de temperatura, provoca canvis en els nivells CO₂ (augment) i la conseqüent variació del pH (declivi) en l'oceà, és una de les principals pressions antropogèniques que amenacen les praderies de fanerògames. L'escalfament del mar Mediterrani afecta la biodiversitat marina i els ecosistemes que alberga, especialment els formats per la planta endèmica Posidonia oceanica. Aquest projecte avalua: 1) la capacitat de la praderia de pastures marines per retenir els sediments i evitar la resuspensió en les praderies marines afectades per l'ancoratge i en àrees poc profundes per on naveguen ferris i embarcacions recreatives 2) la influència de les aportacions de nutrients (a causa dels emissaris submarins procedents d'estacions de depuració i l'abocament d'aigües de sentina) en l'estat de posidònia (densitat i mortalitat), i fins a quina distància hi ha evidència d'impactes. 3) el canvi de posidònia i la seva funció d'embornal de CO₂ a causa dels impactes del clavegueram i els vaixells.

Pressupost: 83.822 €. Durada: 18 mesos.

GEN-GOB

Posidonia i usos marins sostenibles a Formentera.

Diagnòstic ambiental de les àrees de fondeig en les àrees protegides Xarxa Natura 2000 que engloben tot el litoral de Formentera. Tracta de geolocalitzar les àrees on es generen els impactes més rellevants, desenvolupar mapes d'usos per aquestes àrees, determinar la salut ambiental de les praderies de Posidonia oceanica afectades per l'ancoratge d'embarcacions, i desenvolupar eines de participació, amb els agents socials involucrats en la conservació. Aquest projecte pretén crear ponts i construir fórmules de cooperació entre les administracions involucrades en la gestió i els sectors econòmics depenents del bon estat de conservació de les praderies (principalment, turisme i pesca). Finalment, capacitar estudiants i gerents en l'estudi, maneig d'hàbitats submarins d'alt valor ecològic, amb especial èmfasi en els prats marins de Posidonia oceanica.

Pressupost: 107.980 € en total, encara que sol·liciten 80.380 €.

Durada: 2 anys.

I aquest cap de setmana també a Formentera...

Caps de setmana Gastronòmics: 11, 12 i 13.

Trobaràs els restaurants i menús a www.formentera.es

Formentera Zen: 11, 12 i 13

amb inscripció prèvia a www.formenterazen.com

Inauguració de l'exposició de l'artista Erró.

Divendres 11 a les 18.00 h a l'espai cultural i educatiu 'Far de la Mola'

Concert Cécile & The majors tones.

Divendres 11 a les 20.00 h a la Casa del Poble de la Mola

Conferència "La necròpolis de sa Tanca Vella".

Divendres 11 a les 20.15 h a la Sala d'Actes del Centre de Dia

Pujada a La Mola: 12 d'octubre

Festes del Pilar de la Mola: Detalls a www.agendaformentera.cat

Son Estrella Galicia: 12 d'octubre. Concerts gratuïts el dissabte

al Pilar de la Mola a les 22.30 h i a les 00.30 h

Exposició: La llum de la nit d'Eba Marí.

Dissabte 12 al Centre Antoni Tur 'Gabrielet'

Exposició de pintures d'Erwin Broner.

Dissabte 12 a l'espai cultural i educatiu 'Far de la Mola'

Centres de busseig amb preus especials en les seves activitats:

Formentera Divers: +34 971 18 05 61 | www.formenteradivers.com

Vellmarí: +34 971 32 21 05 | www.vellmari.com

Totes les activitats a
www.agendaformentera.cat

III Forum Posidonia Project

Información y programa
en castellano

10, 11 y 12 de octubre 2019
Sala de cultura (cine).
Sant Francesc Xavier, Formentera

Introducción al

III Forum Posidonia Project

Como ya sabéis, en el año 2017, Año Internacional de Turismo Sostenible, fue para nosotros de vital importancia conseguir trasladar la necesidad de proteger nuestros recursos naturales y sobre todo el más importante, la Posidonia Oceánica, como eslabón principal para mantener nuestra naturaleza, playas, fondos marinos... Para ello, nació la iniciativa **Save Posidonia Project**.

Gracias a las generosas aportaciones de particulares y empresas, en 2017 se apadrinaron 132.000 m2 de Posidonia y se subvencionaron 2 proyectos, IMEDEA y GEN_GOB, relacionados con la protección de la Posidonia. Además de la oportunidad que supuso este proyecto desde el punto de promoción turística para poder concienciar y trasladar nacional e internacionalmente la necesidad de proteger nuestros recursos naturales y culturales.

En este año 2019, aprovechando el 20 aniversario de la Declaración de Patrimonio de la Humanidad por la UNESCO de la Posidonia de Formentera, continuamos con el proyecto. Como culminación del mismo, el 11 de octubre de 2019 celebraremos el **Forum Posidonia Project** con mesas redondas sobre la sostenibilidad y la protección de los recursos naturales, con la participación de nuestro tejido empresarial junto con ONG's para poder analizar las nuevas necesidades, los avances y las conclusiones de los foros de los años anteriores y trabajar conjuntamente en la línea de la sostenibilidad.

Después del Foro Posidonia Project 2017 y los retos que se vislumbraron en ese encuentro, replanteamos el Foro 2019 desde el punto de vista de la innovación, teniendo en cuenta así mismo las nuevas implementaciones de proyectos e iniciativas llevadas a cabo en la isla que nos han de ayudar a seguir trabajando a diario **por una Formentera turística, equilibrada e innovadora**, amparada en su recurso máspreciado, la Posidonia, y todos aquellos otros recursos que han de garantizar una isla sostenible en sus tres pilares: medioambiental, sociocultural y económico.

Hemos contado con la colaboración y propuestas del tejido asociativo de la isla para poder incluirlas en las diferentes mesas de trabajo y de esta manera enriquecer el debate para poder concluir en **un documento conjunto de propuestas que nos ayuden a trabajar en un futuro más verde, más sostenible y equilibrado** que garantice la perdurabilidad económica y sobre todo nuestra calidad de vida y la de generaciones futuras.

Bajo el
azul
Formentera
está el
verde
posidonia

Entre todos podemos conservarla. Apadrina en:
www.saveposidoniaproject.org

Que es el turismo sostenible?

La Organización Mundial de Turismo (OMT) define **turismo sostenible** cómo: “el turismo que tiene totalmente en cuenta las repercusiones actuales y futuras, económicas, sociales y medioambientales para satisfacer las necesidades de los visitantes, de la industria, del entorno y de las comunidades anfitrionas”.

El desarrollo turístico tiene que ser una balanza que promueva el uso apropiado de los recursos naturales y culturales, la mejora de la calidad de vida de las Comunidades Locales y el éxito económico de la actividad, y contribuir al desarrollo del territorio y, por lo tanto, de las personas que viven. Hoy en día, la **sostenibilidad** ya no responde a un requerimiento de la demanda, si no a una condición obligatoria para poder competir exitosamente ahora y en el futuro.

Qué es Save Posidonia Project?

Save Posidonia Project es un proyecto pionero en el mar Mediterráneo occidental que nace del deseo del Consell Insular de la isla de Formentera (Islas Baleares) de promocionar el turismo sostenible y lanzar un plan de acción para recaudar fondos que irán destinados, exclusivamente, a la conservación de la planta marina Posidonia oceanica. El objetivo es concienciar sobre la vital importancia de la Posidonia en Formentera en el presente y, sobre todo, para las generaciones futuras.

Para aquellos que queráis participar activamente en el proyecto, os invitamos a poner vuestro granito de arena. La colaboración es tan sencilla como apadrinar metros cuadrados de Posidonia a través de la web: saveposidoniaproject.org o contactando con nosotros directamente. Todo lo recaudado va dedicado en exclusiva a subvencionar **proyectos relacionados con la sostenibilidad y la Posidonia**.

El proyecto ha sido un éxito y desde el 2017 hemos conseguido ser ejemplo para el resto de las islas mediterráneas que ahora comienzan a organizar iniciativas similares, por eso debemos conseguir entre todos que continúe siendo un éxito y que sea Formentera la que siga encabezando el **camino hacia la sostenibilidad**.

Programa 11 de octubre

9.00 h. APERTURA DE PUERTAS

9.30 h. INAUGURACIÓN OFICIAL. Firma de la Declaración de Formentera.

9.45 h. Conclusiones Grupos de Trabajo. Hoja de Ruta Formentera 2021

10.00 h. PONENCIAS (Duración de cada ponencia: unos 15 minutos)

Manu San Félix. Biólogo marino y explorador de National Geographic

Oscar Esparza. Coordinador de Áreas Marinas en WWF España.
Las Áreas Marinas Protegidas en la economía azul

Antonio López de Ávila. Tourism Data Driven Solutions (TDDS).
Data Analytics y la Sostenibilidad: No hables de estrategia verde, demuéstrala con datos

Irene Díez. ECOALF. Skype. *ECOALF: Because there is no planet B*

11.15 h. PAUSA - CAFÉ

11.45 h. PONENCIAS (Duración de cada ponencia: unos 15 minutos)

Sergio Ruiz Halpern. Save The Med.
Conservación y regeneración marina; un asunto de todos.

Coralia Pino. Instituto Tecnológico Hotelero (ITH).
Sostenibilidad, clave de competitividad en el sector turístico Balear.

12.45 h. MESA REDONDA TURISMO (Duración 1 h).
La sostenibilidad como pilar de la competitividad turística.
Con **Francesc Mauri** como moderador y la participación de:

Alejandra Ferrer. Presidenta del Consell Insular de Formentera

Vicent Tur. Presidente de la Asociación Hotelera de Formentera

Coralia Pino. Instituto Tecnológico Hotelero

Antonio López de Ávila. Tourism Data Driven Solutions

Maria Segovia. Responsable de Calidad i Medioambiente de Insotel

PAUSA: 14.00-15.30h

15.30 h. PONENCIAS (Duración de cada ponencia: unos 15 minutos)

David March. Exeter University. *El Big Data de los mares: Monitorización electrónica del fondeo de embarcaciones en Formentera*

Rosa Chávarri. ECOEMBES. *Upcycling The Oceans*

Presentación resultados de los proyectos apadrinados en 2017

16.15 h MESA REDONDA MEDIO AMBIENTE (Duración prevista 1h).

La huella de carbono. ¿Medimos el impacto que ocasionamos?
Con **Carmelo Convalia** como moderador y la participación de:

Antonio J. Sanz. Conseller de Medi Ambient del Consell Insular

Rosa Chávarri. Ecoembes

Óscar Esparza. WWF

Sergio Ruiz Halpern. Save The Med

Sandra Benbeniste. Ibiza Preservation Foundation

17.15 h CIERRE FORO

18.00 h Inicio Proyecciones de documentales

Programa 12 de octubre

9.00 h. SALIDA del transfer desde Sant Francesc hacia S'Estufador.
Punto de encuentro en el parking de Sa Senieta (Eroski)

9.30 h. CLEAN UP. Limpieza de la playa en S'Estufador

12.00 h. SALIDA del transfer desde S'Estufador hacia La Savina

12.30 h. SALIDA EN BARCA para visitar las praderas de Posidonia
Cortesía de la naviera Trasmapi. Coste de la actividad 10€ por persona
que se destinarán íntegramente a apadrinar posidonia

Nuestros expertos

Oscar Esparza.

Doctor en biología por la Universidad de Murcia. Lleva más de 15 años trabajando en reservas marinas, pesca artesanal y gestión de espacios protegidos. En 2011 se incorporó al programa de Océanos de WWF, siendo desde entonces el Coordinador de Áreas Marinas Protegidas de WWF España, desde donde trabaja para aumentar la superficie marina protegida y mejorar la gestión de las aguas marinas españolas.

Antonio López de Ávila.

Co-Founder & CEO de Tourism Data Driven Solutions (TDDS), Ex-Presidente de SEGITTUR y profesor de Innovation Management en el IE Business School. Fundamentó y lideró el proyecto de Destinos Turísticos Inteligentes en España, basado en 5 ejes: Sostenibilidad, Accesibilidad, Innovación, Tecnología y Gobernanza. Este modelo fue refrendado posteriormente por la Organización Mundial del Turismo y actualmente es parte fundamental de su agenda de prioridades.

Irene Díez.

Licenciada en Ciencias Ambientales, ha estado siempre vinculada a la gestión de proyectos en el ámbito de la educación, la investigación y el desarrollo rural. Actualmente dirige la Fundación ECOALF desde donde coordina el proyecto UPCYCLING THE OCEANS, una aventura sin precedentes a nivel mundial para ayudar a limpiar los océanos en colaboración con los pescadores. Una iniciativa pionera cuyo objetivo final es transformar la basura marina en productos textiles sostenibles.

Sergio Ruiz Halpern.

Doctor en biología por la UIB, especializado en biogeoquímica marina, evaluando flujos de carbón entre diversos compartimentos de ecosistema. Después de pasar unos años investigando en Australia, su labor actual en Baleares se centra en la conservación y regeneración del mar balear a través de la activación de la comunidad y actividades de investigación y divulgación a través de su trabajo en la fundación Save The Med.

Coralía Pino.

Técnica en Empresas y Actividades Turísticas, también ha cursado el Programa Superior de Dirección de Empresas Turísticas. Es la actual Responsable del Área de Eficiencia Energética y Sostenibilidad y del Área de Formación del Instituto Tecnológico Hotelero de la Confederación Española de hoteles y Alojamientos Turísticos y miembro del Consejo Científico del Instituto de Turismo Responsable.

David March.

Doctor en ecología marina, és investigador del Centre d'Ecologia i Conservació de la Universitat d'Exeter. Amb un caràcter multidisciplinari, analitza la distribució espacial de les espècies marines i les activitats marítimes. Actualment coordina un projecte europeu de monitoratge electrònic per a donar suport a la planificació espacial marina.

Rosa Chávarri.

Ingeniera de Montes. Es la Responsable de Ucpycling the Oceans por parte de Ecoembes, una organización medioambiental, cuya misión es coordinar el reciclaje de los residuos de envases domésticos que se depositan en el contenedor amarillo y azul.

Francesc Mauri.

Con más de 34 años de profesión, colabora en diversos medios, actualmente presenta la información del tiempo en el Telenotícies Vespre y también en Catalunya Ràdio y Catalunya Informació. Director y presentador del programa MeteoMauri. Autor de 4 libros sobre meteorología. Premio 2014 al mejor profesional de radio en Catalunya.

Sandra Benbeniste.

Es directora de Ibiza Preservation Foundation y coordina los proyectos y alianzas apoyados por la Fundación. Ha trabajado en programas de desarrollo sostenible en varias fundaciones y en Naciones Unidas

Patricio Azcárate

Licenciado en Biología, MBA y Master en Biotecnología. Cuenta con más de 15 años de experiencia en el campo de la investigación científica y el sector turístico. Responsable de la gestión del Instituto de Turismo Responsable durante los últimos 5 años, coordinando la estrategia de los proyectos de la Biosfera a nivel internacional.

Manu San Félix

Biólogo marino y explorador de National Geographic, lleva cerca de 30 años trabajando para conservar el Mediterráneo, denunciando la situación del mar. Uno de sus últimos trabajos es la elaboración del documental *Salvemos nuestro Mediterráneo*.

Proyectos ganadores 2017

IMEDEA.

Entre emisarios y embarcaciones: Cómo afectan las actividades humanas directas a las praderas de Posidonia oceanica en el Antropoceno (ANTROPOSI).

El cambio climático, con el aumento de temperatura, provoca cambios en los niveles CO₂ (aumento) y la consecuente variación del pH (declive) en el océano, es una de las principales presiones antropogénicas que amenazan a las praderas de fanerógamas. El calentamiento del mar Mediterráneo afecta a la biodiversidad marina y los ecosistemas que alberga, especialmente los formados por la planta endémica Posidonia oceanica.

Este proyecto evalúa: 1) la capacidad de la pradera de pastos marinos para retener los sedimentos y evitar la resuspensión en las praderas marinas afectadas por el anclaje y en áreas poco profundas por donde navegan ferries y embarcaciones recreativas 2) la influencia de los aportes de nutrientes (debido a los emisarios submarinos procedentes de estaciones de depuración y el vertido de aguas de sentina) en el estado de Posidonia (densidad y mortalidad), y hasta qué distancia hay evidencia de impactos. 3) el cambio de Posidonia y su función de sumidero de CO₂ debido a los impactos del alcantarillado y los buques. **Presupuesto: 83.822 €. Duración: 18 meses.**

GEN-GOB

Posidonia y usos marinos sostenibles en Formentera.

Diagnóstico ambiental de las áreas de fondeo en las áreas protegidas Red Natura 2000 que engloban todo el litoral de Formentera. Trata de geolocalizar las áreas donde se generan los impactos más relevantes, desarrollar mapas de usos para estas áreas, determinar la salud ambiental de las praderas de Posidonia oceanica, afectadas por el fondeo de embarcaciones y desarrollar herramientas de participación, con los agentes sociales involucrados en la conservación. Este proyecto pretende tender puentes y construir fórmulas de cooperación entre las administraciones involucradas en la gestión y los sectores económicos que dependen del buen estado de conservación de las praderas de Posidonia oceanica (principalmente el turismo y la pesca). Finalmente, capacitar a estudiantes y gerentes en el estudio, manejo de hábitats submarinos de alto valor ecológico, con especial énfasis en los prados marinos de Posidonia oceanica. **Presupuesto: 107.980€ en total, aunque solicitan 80.380 €. Duración: 2 años.**

Y este fin de semana también en Formentera...

Fines de semana Gastronómicos: 11, 12 y 13.

Encontrarás los restaurantes y menús en www.formentera.es

Formentera Zen: 11, 12 y 13

con inscripción previa en www.formenterazen.com

Inauguración de la exposición del artista Erró.

Viernes 11 a las 18.00 h en el espacio cultural y educativo 'Far de la Mola'

Concierto Cécile & The majors tones.

Viernes 11 a las 20.00 h en la Casa del Poble de la Mola

Conferencia "La necrópolis de sa Tanca Vella"

Viernes 11 a las 20.15 h en la Sala de Actos del Centro de Día

Subida a La Mola: 12 d'octubre

Fiestas del Pilar de la Mola: Detalles en www.agendaformentera.cat

Son Estrella Galicia: 12 de octubre. Conciertos gratuitos el sábado en el Pilar de la Mola a las 22.30 h y las 00.30 h

Exposición: La luz de la noche de Eba Marino.

Sábado 12 en el Centro Antoni Tur 'Gabrielet'

Exposición de pinturas de Erwin Broner.

Sábado 12 en el espacio cultural y educativo 'Far de la Mola'

Centros de buceo con precios especiales en sus actividades:

Formentera Divers: +34 971 18 05 61 | www.formenteradivers.com

Vellmarí: +34 971 32 21 05 | www.vellmari.com

Todas las actividades en
www.agendaformentera.cat

III Forum Posidonia Project

Information and program
in English

October 10, 11 and 12, 2019
Sala de cultura (cinema).
Sant Francesc Xavier, Formentera

Introduction to the 3rd

Posidonia Project Forum

As you are aware, 2017 – the International Year of Sustainable Tourism – was of vital importance to us for successfully conveying the need to protect our natural resources and especially the most important of them, Posidonia Oceanica, as the main step towards maintaining our nature, beaches, sea floors, etc. The **Save Posidonia Project** was launched with precisely that goal in mind.

Thanks to generous contributions from both individuals and companies, in 2017 a total of 132,000 m² of Posidonia received sponsorship and two projects (IMEDEA and GEN_GOB) received subsidies related to the protection of Posidonia. This project also represents an opportunity from a tourism promotion perspective to raise awareness in Spain and overseas about the need to protect our natural and cultural resources.

Our work on the project continues in 2019 as we harness the 20th anniversary of the Declaration by UNESCO of World Heritage status for the Posidonia of Formentera. In culmination of the celebrations for that anniversary, we will organise the **Posidonia Project Forum** on 11 October 2019 with round table discussions on the sustainability and protection of natural resources. This event will be attended by local businesses and NGOs to analyse the new requirements, progress and conclusions from forums in previous years, as well as to work together on sustainability actions.

Following the Posidonia Project Forum in 2017 and the challenges revealed at that event, we changed our approach to the Forum in 2019 to one more focused on innovation. We also considered the recent implementation of projects and initiatives on the island that have helped us keep working every day towards a tourism-focused, **sustainable and innovative Formentera** based on its most precious resource – Posidonia – and all those other resources that should guarantee a sustainable island upheld by its three pillars: environmental, sociocultural and economic.

We have received support and ideas from the associations operating on the island for inclusion in the debates by the various working groups and those debates will be enriched by the contributions made. The goal is to finally produce a joint **document containing proposals that will help us work on a greener, more sustainable and more balanced future** capable of guaranteeing economic longevity and, above all, our own quality of life and that of future generations.

Beneath the
blue
Formentera
lies the
green
Posidonia

By working together, we can preserve it. Sponsor at:

www.saveposidoniaproject.org

What is sustainable tourism?

The World Tourism Organisation (UNWTO) defines **sustainable tourism** as: “tourism that takes full account of its current and future economic, social and environmental impacts, addressing the needs of visitors, the industry, the environment and host communities”.

Tourist development must be a balance that promotes the appropriate use of natural and cultural resources, improvements to the quality of life in local communities and to the economic success of business, and contributions to the development of the area and, therefore, of the people who live there. Nowadays, **sustainability** is not merely a response to demand but rather a necessity for enabling successful competition both now and in the future.

What is the Save Posidonia Project?

The **Save Posidonia Project** is a pioneering project in the western Mediterranean that the Consell Insular de Formentera (Balearic Islands) is using to promote sustainable tourism and launch an action plan to raise funds for the conservation of the Posidonia Oceanica species of sea grass. The aim is to raise awareness of the vital importance of Posidonia in Formentera both now and, above all, for future generations.

For those of you wishing to play an active role in this project, we invite you to do your bit to help. Supporting the project is as simple as sponsoring square metres of Posidonia via the website at **www.saveposidoniaproject.org** or by contacting us directly. All the money raised will be exclusively used to subsidise **projects related to sustainability and Posidonia**.

The project has already been a success and, since 2017, we have successfully set an example for the other Mediterranean islands that are now starting to organise similar initiatives. This is why we must work together to ensure our success continues and that Formentera continues to lead the **way to sustainability**.

Program: October 11

09:00 DOORS OPEN

09:30 OFFICIAL OPENING CEREMONY. Signing of the Formentera Declaration.

09:45 Conclusions from the Working Groups. Formentera 2021 Roadmap

10:00 TALKS (Duration of each talk: approx. 15 minutes)

Manu San Félix. Biòleg marí explorador de National Geographic

Oscar Esparza. Marine Area Coordinator at WWF Spain.
Las Áreas Marinas Protegidas en la economía azul

Antonio López de Ávila. Co-Founder & CEO of Tourism Data Driven Solutions (TDDS). *Data Analytics y la Sostenibilidad: No hables de estrategia verde, demuéstrala con datos*

Irene Díez. Director of the ECOALF Foundation. Skype. *ECOALF: Because there is no planet B*

11.15 h. COFFEE BREAK

11.45 h. TALKS (Duration of each talk: approx. 15 minutes)

Sergio Ruiz Halpern. Save The Med.
Conservación y regeneración marina; un asunto de todos.

Coralía Pino. Hotel Technology Institute (ITH).
Sostenibilidad, clave de competitividad en el sector turístico Balear.

12.45 h. ROUND-TABLE DISCUSSION ON TOURISM (Scheduled duration: 1 hour). *La sostenibilidad como a pilar de la competitividad turística.*
With **Francesc Mauri** as moderator and with the participation of:

Alejandra Ferrer. President of the Consell Insular de Formentera

Vicent Tur. Chairman of the Formentera Hotel Association

Coralía Pino. Hotel Technology Institute (ITH)

Antonio López de Ávila. Tourism Data Driven Solutions

Maria Segovia. Insotel Quality and Environment Manager

BREAK: 14:00-15:30

15:30 TALKS (Approx. duration of each talk: 15 minutes)

David March. Exeter University. *El Big Data de los mares: Monitorización electrónica del fondeo de embarcaciones en Formentera*

Rosa Chávarri. ECOEMBES. *Upcycling The Oceans*

Presentation of results from the projects sponsored in 2017

16:15 ROUND-TABLE DISCUSSION ON THE ENVIRONMENT

(Scheduled duration: 1 hour).

La huella de carbono. ¿Medimos el impacto que ocasionamos?

With **Carmelo Convalia** as moderator and with:

Antonio J. Sanz. Councillor for the Environment of the Consell Insular

Rosa Chávarri. Ecoembes

Óscar Esparza. WWF

Sergio Ruiz Halpern. Save The Med

Sandra Benbeniste. Ibiza Preservation Foundation

17:15 FORUM CLOSE

18:00 Documentary screenings begin

Program: October 12

9.00 a.m. DEPARTURE of the transfer from Sant Francesc to S'Estufador. Meeting point in the parking of Sa Senieta (Eroski)

9.30 a.m. CLEAN UP. Cleaning the coastal area of S'Estufador

12.00 h. DEPARTURE of the transfer from S'Estufador to La Savina

12.30 p.m. DEPARTURE BY BOAT to visit the Posidonia meadows
Offered by the Trasmapi shipping company. Cost of the activity € 10 per person that will be used entirely to sponsor Posidonia

Our experts

Oscar Esparza.

A Doctor of Biology from the University of Murcia. He has been working on marine reserves, non-industrial fisheries and the management of protected natural areas for more than 15 years. He joined the WWF Oceans programme in 2011 and has been the WWF Spain Protected Marine Areas Coordinator ever since. He works to increase the protected marine surface area and improve the management of Spanish marine waters.

Antonio López de Ávila.

Co-Founder & CEO of Tourism Data Driven Solutions (TDDS), former Chairman of SEGITTUR and Professor of Innovation Management at the IE Business School. He set up and led the Destinos Turísticos Inteligentes (Smart Tourist Destinations) project in Spain, based on 5 key factors: Sustainability, Accessibility, Innovation, Technology and Governance. This model was subsequently endorsed by the World Tourism Organisation and is currently a fundamental part of its list of priorities.

Irene Díez.

A Bachelor of Environmental Science, has always been tied to project management in the field of education, research and rural development. She currently runs the ECOALF Foundation where she coordinates the UPCYCLING THE OCEANS project, a globally unprecedented adventure to help clean the oceans in partnership with fishermen. The ultimate goal for this pioneering initiative is to convert marine waste into sustainable textile products.

Sergio Ruiz Halpern.

A Doctor of Biology from UIB, he specialises in marine biogeochemistry to assess carbon flows between various parts of the ecosystem. After several years of research in Australia, his current work in the Balearic Islands focuses on the conservation and regeneration of the Balearic Sea by mobilising the community, as well as research and outreach activities through his work at the Save the Med foundation.

Coralía Pino.

Expert in Tourism Companies and Activities, she has also studied the Advanced Tourism Company Management Programme. She is currently Manager of the Energy Efficiency and Sustainability Department and Training Department of the Hotel Technology Institute run by the Spanish Confederation of Hotels and Tourism Accommodation Establishments and a Member of the Scientific Council of the Responsible Tourism Institute.

David March.

Doctor in marine ecology, he is a researcher at the Ecology and Conservation Center of the University of Exeter. With a multidisciplinary nature, he analyzes the spatial distribution of marine species and maritime activities. He is currently coordinating a European electronic monitoring project to support marine spatial planning.

Rosa Chávarri.

A Forestry Engineer. She is currently the Manager of Upcycling the Oceans for Ecoembes, an environmental organisation whose mission is to coordinate the recycling of domestic packaging waste thrown into the yellow or blue rubbish containers around Spain.

Francesc Mauri.

With a career spanning more than 34 years, he works with various media channels and currently presents the weather on Telenotícies Vespre, as well as on Catalunya Ràdio and Catalunya Informació. Director and presenter of the MeteoMauri programme. Author of four books on meteorology. 2014 winner of the Best Radio Professional in Catalonia Prize.

Sandra Benbeniste.

She is Director of the Ibiza Preservation Foundation and coordinates the projects and partnerships supported by the foundation. She has worked on sustainable development programmes at various foundations and at the United Nations.

Patricio Azcárate

Degree in Biology, MBA and Master in Biotechnology. He has more than 15 years of experience in the field of scientific research and the tourism sector. Responsible for the management of the Institute of Responsible Tourism during the last 5 years, coordinating the strategy of the Biosphere projects at the international level.

Manu San Félix

National Geographic explorer, as marine biologist has spent 30 years working to conserve the Mediterranean Sea, denouncing the sea situation. One of his latest works is the production of the documentary *Save our Mediterranean*.

Winning projects in 2017

IMEDEA.

Between outlets and ships: How direct human activities are impacting oceanic Posidonia meadows in the Anthropocene (ANTROPOSI).

With rising temperatures, climate change is leading to changes in CO₂ levels (increase) and the corresponding pH variation (decline) in our oceans, and is one of the main anthropogenic pressures threatening spermatophyte meadows. Mediterranean Sea warming is affecting its marine biodiversity and ecosystems, especially those formed by the endemic plant *Posidonia Oceanica*.

This project assesses: 1) the capacity of sea grass meadows to retain sediment and prevent the re-suspension in sea grass meadows affected by anchoring and in shallow areas sailed by ferries and recreational vessels; 2) the influence of nutrient influx (due to the underwater outlets from treatment plants and the discharge of bilge water) on the condition of *Posidonia* (density and mortality), as well as the distance to which there is evidence of impacts; 3) the change of *Posidonia* and its role as a CO₂ sink due to the impacts of sewerage and ships.

Budget: € 83,822. Duration: 18 months.

GEN-GOB

Posidonia and sustainable marine uses in Formentera.

Environmental diagnosis of the sea floor areas in spaces protected by the Natura 2000 network, encompassing the entire coastline of Formentera. It seeks to geolocate the areas where the most significant impacts are occurring, develop usage maps for these areas, determine the environmental health of oceanic *Posidonia* meadows affected by ship anchoring, and develop participation tools with the social stakeholders involved in conservation. This project seeks to build bridges and construct cooperation formulae between the authorities involved in management and the economic sectors that depend on the good conservation status of oceanic *Posidonia* meadows (mainly tourism and fishing). Finally, it aims to train students and managers in the study and handling of underwater habitats of high ecological value, with a special focus on the marine meadows of oceanic *Posidonia*.

Budget: €107,980 in total, although they are applying for €80,380.

Duration: 2 years.

And also this weekend in Formentera...

Gastronomy weekends: 11, 12 and 13.

The restaurants and menus can be found at www.formentera.es

Formentera Zen: 11, 12 and 13

with prior registration at www.formenterazen.com

Inauguration of the exhibition by the artist Erró.

Friday 11 at 18:00 at the 'Far de la Mola' culture and education space

Concert by Cecile & the Major Tones:

Friday 11 at 20:00 at Casa del Poble de la Mola

Conference entitled "La necrópolis de sa Tanca Vella".

Friday 11 at 20:15 in the Day Centre Meeting Room

La Mola climb: 12 October

El Pilar de la Mola festival: 12 October. Details at www.agendaformentera.cat

Son Estrella Galicia: 12 October.

Free concerts on Saturday in El Pilar de la Mola at 22:30 and 00:30

Exhibition: "La luz de la noche" by Eba Marino.

Saturday 12 at the Centro Antoni Tur 'Gabrielet'

Exhibition of paintings by Erwin Broner.

Saturday 12 at the 'Far de la Mola' culture and education space

Dive centres offering special prices for their activities:

Formentera Divers: (+34) 971 180 561 | www.formenteradivers.com

Vellmarí: (+34) 971 322 105 | www.vellmari.com

All the activities can be found at
www.agendaformentera.cat

Especial **agraïment a:**

Especial **agradecimiento a:**

Special **thanks to:**

David C Hook | Vanessa Salvi | Elio Guitolini | Giulia Bonini | Ceip Sant Ciriac | Clara Villoslada

